

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 242.

V Ljubljani, v soboto 20. oktobra 1888.

Letnik XVI.

Deželni zbor kranjski.

(Štirinajsta seja, dne 18. oktobra.)

Pričetek seje ob 1/23. popoldne. Prečita in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se razdelé dežele vloge in potrdi zakon o odkupu bire tudi v tretjem branji.

Poslanec Šuklje obširno poroča o zakupu deželne naklade na žgane opojne tekočine za l. 1888. ter dokazuje, da bi bilo najbolje, ako dežela pobiranje te naklade prevzame v lastno režijo, ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Poročilo deželnega odbora zaradi zakupa deželne naklade na žgane opojne pijače jemlje se na znanje.

2. Dežela prevzame pobiranje samostojne deželne naklade na žgane opojne pijače v lastno režijo.

3. Deželnemu odboru se naroča ukreniti vse, kar treba, da se s pobiranjem deželne naklade v lastni režiji prične s 1. januarjem l. 1889.“

Baron Švegelj ugovarja tema nasvetoma in misli, da bi bilo nevarno poskušati lastno režijo. Deželni odbor naj še enkrat pravočasno razpiše zakup te naklade. Ako dobi primerno ponudbo, t. j. 120.000 ali 130.000 gld., kakor doslej, naj zakup oddá, ako bi bila pa ponudba slaba, naj prične lastno režijo.

Poročevalec Šuklje odločno zavrača predgovornika in med živahno pohvalo poslancev zlasti povdarja, naj dežela prične lastno režijo. Ako bi zakupniki sedaj, ko vsi obrtniki tožijo o slabi kupčiji, ponujali dosedanje zakupnino, bil bi to najboljši dokaz, da delajo dober dobiček, ki naj ga dežela raje spravlja v svoj žep.

Glasovanje je bilo po nasvetu poslanca barona Tauffererja ustno in so bili prej omenjeni nasveti finančnega odseka sprejeti s 23 glasovi proti 7.

Zakon o plačevanju verskih učiteljev se z dnevnega reda odstavi, ker še ni rešen v finančnem odseku, in poslanec Hren poroča takoj o preložitvi ceste čez Bogenšperk, ter v imenu upravnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Cesto čez Bogenšperk je zgraditi po predloženem podrobnem načrtu deželnega inženirja Hrasky-a in sicer v širokosti 4-5 m.

2. Zgradbena dela oddajo naj se po javni dražbi tistemu, ki jih po najnižji ceni prevzame, a ne, da bi se proračun prekoračil.

3. Zgradba naj se oddá v več primernih delih, ki jih je določiti deželnemu odboru po zaslišanju prizadetih okrajnih cestnih odborov, namreč: litijskega, trebanjskega in zatiškega.

4. Polovico zgradbenih stroškov na 47.300 gld. proračunjenih prevzame dežela Kranjska z zneskom 23.650 gld., v koji namen se za prihodnje l. 1889. določi donesek 10.000 gld. iz deželnega zaklada — druga polovica pa se razdeli med prizadete tri cestne odbore in sicer v dotični, z deželnozborskimi sklepom od 22. januarja 1888 ustanovljeni meri, namreč: na cestni odbor litijski 14.865 gld. 72 kr., na cestni odbor trebanjski 6081 gld. 37 kr., na cestni odbor zatiški 2702 gld. 91 kr.

5. Zgradbeno delo ima se nemudoma pričeti ter se nalaga izvršitev tega sklepa deželnemu odboru, kateremu je o predmetu prihodnjemu deželnemu zboru poročati.

6. Deželnemu odboru se naroča, da pod št. 4. omenjenemu sklepu pridobi Najvišje potrjenje.“

Vsi ti sklepi obveljajo brez premembe.

Poslanec Klun poroča za njim o dopisu deželne vlade, da bi dežela prevzela poročstvo gledé stroškov za vravnvanje Save pri Stožicah in Tomačevem. Finančnemu odseku se je zdelo najprimernejše reč takoj vravnati in posestnikom omenjenih vasi naložiti toliko stroškov, kolikor jih morejo pri svoji revščini zmagovati. Ostalo pa naj plača dežela

in država v enakih polovičnih zneskih. Zato predlaga: „Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Zaradi zneska 6588 gld. 59 kr., ki se ima še pokriti za vravnvanje Save pri Stožicah in Tomačevem, se ima izvršiti konkurenčna obravnava.

2. Kar bi ne pokrili interesenti, prevzame polovico dežela, ako vlada trpi drugo polovico.“

Gosp. deželni predsednik baron Winkler priznava dobro voljo deželnega zastopa, ali misli, da je to vendar-le premalo, in prosi deželni zbor, naj prevzame poročstvo, ki ga zahteva ministerstvo.

Po konečni besedi poročevalca obveljata prej navedena predloga finančnega odseka.

Poslanec Dev poroča o prošnji okrajno-cestnega odbora logaškega za odpis posojila 2000 gld., ki je pa že rešena vsled poročila deželnega odbora o privolitvi nekaterih naklad za cestne odbore šte. 53.

Dalje poroča o prošnji istega cestnega odbora gledé podpore in posojila za zgradbo okrajne ceste Dolenji Logatec-Rovte in predlaga:

„Prošnja se odstopi deželnemu odboru v rešitev na podlagi zakona z dne 2. decembra 1872.“

Ta predlog obvelja.

Poslanec dr. Vošnjak v imenu finančnega odseka poroča o prošnji županstva v Kamniku, da bi se v Kamniku ustanovila javna bolnišnica iz Glavarjevega zaklada, in dokazuje, da ustanovnik ni nameraval napraviti hiralnice, ampak bolnišnico, ki bi bila pa primernejša v Kamniku kakor v Komendi, kjer se je bila napravila samo zaradi tega, ker je ustanovnik tam imel hišo in nekaj zemljišča. Konečno predlaga: „Slavni deželni zbor naj sklene:

Prošnja se izroča deželnemu odboru z naročilom, da z ozirom na ustanovno pismo, katero ima v mislih le bolnišnico, ne pa hiralnico, stopi v dogovor z ustanovno oblastjo, ali bi se dotična bolnišnica Glavarjeve ustanove ne mogla napraviti v Kamniku. Predpravico do oskrbovanja v tej bolnišnici imeli bi revni bolniki iz Komende sv. Petra. Ako ustanovna oblast pritrdi, potem naj se deželni

LISTEK.

Sviftijada.

(Šestintrideseti spev.)

Slovenci smo v istini srečen narod. Nikedar ne ležemo zvečer spat brez skrbi ali pa brez radosti, da nam ne rodi noč vesele politične novice, ali pa vsaj snov za visoko novo politiko in časnikarske kombinacije. Jednako presenečenje rodilo se nam je v minolem tednu v ministerski krizi. Čudno je le, da naše sanje niso piškavega oreha vredne, in da smo bedaki, ako stavimo le groš na-nje v državni loteriji. Sanjalo se nam je namreč vse dolgo leto, da vzame prva jesenska slana naučnega portfelja nositelja. In zdaj, — neumne sanje —, naš ljubljeneec sedi na gimnazijskih razvalinah mehkeje, kakor na baržunastih blazinah, dočim nam je utihnil njegov tovariš — zastopnik pravice za vselej. In mi Slovenci imamo v tej izkušnji zopet gradiva dovolj za daljne politične sanje, — dokler nas ne vzdrami iz njih zopet kaka, morda „post tot discrimina rerum“, pričakovana novica.

Dandanes je bajé presenečenje nekako moderno in na dnevnem redu. Tudi mi, ki smo kupovali za ep, gotov denar srečke bele Ljubljane, sanjali smo

krasne sanje o bogatih dobitkih; računali nismo, da bodo dobitki vedno redkejši in manjši in da zapijemo naposled Ljubljancanje vso loterijo in ves dobiček — na bodoči vodi ljubljanski, ki niti oslajena ne bode.

In vendar se ljubljanski Slovenci niso pritoževali doslej, da trpé žejo, saj imajo pivo po pariški ceni in čivček, ki kar diši, a ne po grozdji, temveč po zagrebškem Sternu. Odslej bodo pa Ljubljancanje najbolj slavni zapravljalci, kajti g. Dežman in njegovi prijatelji očitajo jim že a priori, da bodo zapili vse na „vodi“ in spravili mesto zaradi vode na boben. Ljubljanska voda ima kakor vse stvari pod solncem solnčno in senčno stran. V nevarnosti je namreč narodno navdušenje, ki se bajé ohladi v sveži vodi in na škodi je tudi zaradi tega naša jugoslovanska solidarnost, katero smo naročevali doslej iz Zagreba.

In vendar je v beli Ljubljani „fletno“ kakor v raji. Le čitajmo g. Samhaberja elegije „ex Ponto“ in prepričamo se, kako vzdihuje njegovo poetično srce po ljubljanskih ženskih idealih in po mestni megli, dočim nemške kazine in svojih nemških bratcev niti v pripisu svojim poezijam ne omeni. Da, g. Samhaber čuti stoprav zdaj, koliko je izgubil z belo Ljubljano, in kranjske nežne bodoče učiteljice se zavedajo tudi — žalibog prepozno —

kako je bil zaljubljen slavni nemški poet v slovenske obrazčke.

Kdo vé, ali ne doživimo naposled, da prisopiha zanimivi nemški „Liebesbriefsteller bei Nacht und Wind“ na rop na naše Sabinke na učiteljski. Gosp. Samhaberja slovenska ljubezen nas uči, da kri ni voda.

Poslednje čutijo bajé tudi nežne učiteljice ljubljanske, kajti svet govori, da vezejo svojemu neke-danjemu učitelju „pantofelj“ iz zlatih niti, in da vpletajo vanj v hieroglifih svojih praktičnih src imena.

Ko bi bil g. Samhaber samec, pretila bi mu velika nevarnost, da pride pod slovenski „pantofelj“.

Potem naj pa še trdi kdo, da je Preširen naš prvi pesnik. Vse rahločutne Preširnové poezije niso prisluzile svojemu mojstru niti prijaznega dekliskega pogleda, jedna sama nemška elegija pa grozi svojemu očetu z gorkim slovenskim obuvalom.

V istini, izvrstno se godi Nemcem na Slovenskem. Oni nas pritiskajo na steno, mi jim pa oskrbujemo „pantofeljne“ in privoščimo jim povrh celó vrsto za nemško Muzo navdušenih slovenskih gospic, saj one nikdar ne prašajo, na katerem dvorišči se jim dvori, a samo, da se dvori.

Sviftijaneec.

odbor dogovarja s kamniškim mestom zaradi doneska k zgradbi ali k nakupu za bolnišnico potrebne poslopja.“

Poslanec dr. Bleiweis toplo podpira ta predlog; ker bi bila bolnišnica v Kamniku v veliko polajšanje deželni bolnišnici v Ljubljani, zato misli, da bode slavna vlada pritrdila sklepom dež. zbora.

Pri glasovanju obvelja nasvet finančnega odseka, in deželni glavar potem ob 5. uri popoldne sklene sejo.

Poročilo deželnega odbora

gledé deželnega doneska za dolenske lokalne železnice.

(Dalje in konec.)

Pri dotičnem posvetovanju, ki se je v tej zadevi do zdaj vršilo v sodnih okrajih Novomesto, Kostanjevica, Žužemperk, Mokronog in Trebnje, potem Kočevje, Velike Lašice in Ribnica, so občinski zastopi izrazili, da so zadovoljni s tem, da bodo na navedeni način pospeševali zgradbo dolenskih lokalnih železnic in da si bodo prizadevali, da bodo posamezne občine v omenjenem smislu sklenile pravnomojne sklepe. Več velikoposestnikov je tudi obljubilo, da bodo prevzeli delnice in mnogo zemljiških posestnikov se je izjavilo, da bodo vsa svoja zemljišča, kar se jih bode potrebovalo za zgradbo železnice, brezplačno odstopili. V enem okraju je več občinskih zastopnikov bilo za to, da bi si vse občine tega okraja pridobile za zgradbo železnice potrebna zemljišča in bi jih potem brezplačno odstopile.

Iz vseh dozdajšnjih obravnav se smé zanesljivo sklepati, da bodo prizadete občine, kakor tudi nekateri vdeleženci po vseh svojih močeh podpirali zgradbo in da se zlasti smé za gotovo pričakovati, da bodo znaten del za zgradbo železnice potrebnih zemljišč brezplačno dali na razpolaganje in da bodo tudi za druga zemljišča zahtevali le pravi vrednosti primerne kupne cene. Donesek, ki ga bodo vdeleženci na ta način dali, bo torej razmeroma velik. Ako dalje tudi v poštév vzamemo, da bodo posamezne občine prevzele tudi poročstvo za obresti, da bodo zopet druge podpisale delnice, da bodo veliki obrtni in rudokopni podjetniki, velikoposestniki, kranjska hranilnica v Ljubljani in mestna občina ljubljanska gotovo pospeševali podjetje z nakupovanjem delnic in tudi na drug način, smé se iz vsega tega sklepati in reči, da se bode od te strani vse storilo, kar se je le moglo pričakovati.

Ker se bode torej na ta način dobil izdaten znesek za izvršitev podjetja, je deželni odbor teh misli, naj bi tudi dežela kolikor največ mogoče storila v pospeševanje tega podjetja, da se bode na ta način dosegla svota, s katero bode in pa še z doneskom visoke vlade, ki je pričakovati, mogoče zagotoviti troške za zgradbo železnice.

Ker so skupni troški na 9,347.000 gld. preračunjeni, je deželni odbor mnenja, da bi morala dežela kar največ mogoče visok znesek dovoliti iz deželnih sredstev, da bi se moglo z nekoliko zanesljivostjo računati na to, da se bode visoka vlada z njim zadovoljila.

Deželni odbor misli, da z ozirom na imovinske razmere dežele ta znesek pač ne more biti višji kakor 500.000 gold., kateri pa bi bilo le v nekaj letih mogoče plačati, ako bi se ne hotel pokriti s posojilom, katero bi bilo z obrestmi vred povrnuti v večih letih. Deželni donesek naj bi se porabil za nakup tistih delnic, za katere se bode obrnil tudi donesek državne uprave in bi te delnice morale imeti enake pravice s tistimi, ki jih bode prevzela država. Ker ni pričakovati, da bi se zgradba železnice mogla pred letom 1890. pričeti in ker je stavbna doba na dve leti preračunjena, bi se vplačilo na delnice, kar jih bode dežela prevzela, moglo pričeti še-le leta 1892. Pri tem bi se bilo držati tistih rokov, katere bode določila državna uprava za plačila na delnice, ki jih bode sama prevzela.

Gledé dividende, katera bode pripadala pristenim delnicam, ki se bodo izdale, misli deželni odbor, da bi se lahko sprejel po državni upravi določeni odstotek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 20. oktobra.

Notranje dežele.

Kot naslednik veleposlanika pri Vatikanu, grofa Paara, kojemu je cesar uslišal prošnjo

za umirovljenje, imenuje se soglasno član gospodske zbornice, grof Revertera.

Z Dunaja se brzojavi, da *ministerske premembe* še niso končane. Izrazil se bo katoliško-konservativni značaj kabinetov še odločneje. Naraslanje pruskega mišljenja mej avstrijsko-nemško mladino, ki se je posebno pokazalo za bivanja cesarja Viljema na Dunaji, napravilo je globok vtis na merodajnem mestu.

Princ Henrik, brat nemškega cesarja, izstopil bo na svojem povratku iz Italije na Dunaji jutri v nedeljo dopoldne ter se nastanil v cesarskem dvorcu.

Z Dunaja se brzojavno poroča, da bo nuncij *msgr. Gallimberti* odpoklican. Ta vest zdi se nam jako neverojetna.

Mej *vojnim ministerstvom* in obema vladama se vrše obravnave gledé predruženja dosedanje postave o nastanjanju vojakov. Omejile se bodo dotične prevelike tirjatve mest, postopalo pa se bo mnogo pravičnejše nasproti prebivalstvu na deželi. Ta postavni načrt predložil se bo že prihodnji delegaciji.

Za ogerske razmere jako označivna je interpelacija, kojo je vložil v predvčerajšnji seji *ogerskega državnega zbora* poslanec Madarass. Interpelacija zadeva nastopni dogodek: Meseca avgusta objavilo je več listov pismo nadžupana Ormosa, v kojem ta naznanja ministru notranjih zadev, da je v okraji Beli Cerkev treba še 7000 gld. za volilno zmago vladnega kandidata; ta denar naj se vzame od onih 8000 gld., koje je obljubil veleposestnik F. Feger za javne namene v slučaju, ako mu cesar podeli plemstvo. Te vesti niso niti listi preklicali, niti se ni zoper nje kazenski postopalo. Odgovor ministra notranjih zadev na to interpelacijo pričakuje se vsestranski z velikim zanimanjem.

Avstrijsko-rumunska mejna komisija je konečno poravnala vse prepirne točke. Stalni mejniki so se že postavili v navzočnosti komisij.

Vnanje države.

„Osservatore Romano“ imenuje vse razširjene vesti o razgovoru mej *papežem Leonom XIII.* in *nemškim* cesarjem Viljemom iznajdbe ter jih formalno preklicuje. — „Germania“ je dobila iz Rima poročilo: Avdijenca grofa Herberta Bismarcka je trajala poldrugo uro. Sv. Oče mu je razložil celi položaj papeštva in katoliške cerkve v Prusiji. Iz zanesljivega vira se zatrjuje, da je papež jako odločno in jasno govoril o poniževanju papeštva s strani Italije s pomočjo trocarske zveze.

Srbska kraljica Natalija bo v kratkem zapustila Bukarešt ter odpotovala v Jaš na svoja posestva. Od tod bo odšla za nekaj dni v Rusijo. Skoraj gotovo bo v Krimu obiskala ruskega carja.

„Pol. Corr.“ objavlja carjigrasko pismo, ki zatrjuje, da se bodo v kratkem diplomatski agentje v *bolgarski* prestolnici približali princu Ferdinandu, t. j. da bodo sprejemali njegova vabila v palačo. To je bajé vspeh pojasnil, katera je dal minister Stojlov mej svojim potovanjem na merodajnih mestih. Ako bi bila ta vest resnična — preklicuje se namreč najodločnejše v dunajskih krogih — odločile so se k temu koraku države veliko prej zaradi makedonskega vprašanja, nego vsled Stojlovega prigovarjanja. Agentje bodo namreč v tem slučaju lažje nadzorovali postopanje bolgarske vlade ter zabranili vse, kar bi morebiti provzročilo večje zmešnjave v Makedoniji, koje bi se morale potem rešiti le z orožjem v roki.

Ruski vladni krogi pravijo, da se izza petrovidvorskega sestanka stalno boljšajo razmere nasproti Nemčiji, kar pa se ne more trditi gledé Avstrije.

V *Nemčiji* je prišlo skoraj gotovo vsled cesarjevega potovanja po Italiji in tamošnjega navdušenega sprejema na površje zopet vprašanje, ali se bo dal cesar Viljem kronati. „Königsb. Allg. Ztg.“ piše, da Viljem o tem še ni ničesa konečno ukrenil, storil pa bo to po svojem povratku v Nemčijo. Kot dan kronanja se imenuje 18. januarja 1889.

Ko je prišel *nemški* cesar v Rim, prosil je, cesar pa seveda *italijanski* liberalni listi ne poročajo, potom nemškega veleposlaništva rimski župan za avdienco v Kvirinalu, da bi predstavil cesarju mestni svet ter ga povabil na Kapitol. „Osservatore Romano“ je izvedel, da je nemški cesar sprejel to vabilo, županu pa naznanil, da njega in mestnih očetov ne sprejme v avdienci. — Tudi iz Napolja se poroča o rudečih listkih, ki so se s Prusiji sovrážnimi napisi vsipali v voz italijanskega kralja in njegovega gosta. Več ko sto oseb so zaprli. Vladni listi pravijo, da so to brez izjeme anarhisti.

Revizijski odsek *francoske* zbornice je naročil svojemu predsedniku, naj pozove Floqueta, da se v kratkem prične posvetovati z odsekom, ker bo slednji razpravljajal njegov revizijski načrt pred ostalimi devetimi, ki so se že poprej vložili.

Rumunski liberalni neodvisnjaki so imeli pod predsedstvom Demetra Bratianuja shod, kojega se je vdeležilo več sto pristašev. Vsi govorniki so odločno odbili zvezo z liberalnimi združenji. Gradisteanu je v svojem govoru tudi napadal kralja Karola.

Izvirni dopisi.

Iz Komende, 17. oktobra. (Glavarjeva ustanova.) Ni ga najti z lepa kraja, ki bi bil oblagodarjen s tako napravo, kakor je ravno fara Komenda. Dočim ljudje onemogli, dela nezmožni, stari in ubogi morajo prijeti za bridko beraško palico in iti prosit od hiše do hiše grenkega kruha, ki se jim deli, ni hvala Bogu našim faranom, ki so v resnici ubogi, kaj jednacega potreba, kajti skrbjeno je za-nje. Na mali višini v prijazni Komendi dviga se kakor grad ogromno poslopje in to je hiralnica, hiša, v kateri prebiva do trideset hiračočih, bolnih in ubogih faranov obojega spola. Skrbjeno je za-nje, imajo primerno stanovanje, postrežbo in hrano. „Kdo pa vzdržuje ta blagotvorni zavod?“, utegne me kdo vprašati. „Občina vendar ne?“ Vzdržuje se sam, a ustanovil ga je blag mož, mecen ubožcev in človekoljub: Peter Pavel Glavar se je zval in živel je v minolem stoletji. Iz ubogega deteta, ki ni poznalo niti svojih roditeljev, priril se je z marljivostjo svojo do časti, slave in veljave ter do obilnega imetja. Da, imel je lepo imetje; bil je dober gospodar, a ne skopuh, ni imel telesnih dedičev, a dobil je druge in teh veliko število. Ti dediči so ubogi, v prvi vrsti rojeni v fari komendski; dalje podložniki nekdanje Glavarjeve graščine „Landpreis“ v trebanjskem okraju na Dolenskem in slednjič tudi drugi ubogi vsakega stanú in to zlasti oni iz sosednih farâ komendskih. Komenda bilo je središče življenja njegovega, tū je bil najden nekega dne 1. 1721. kot ubogo nekaj mesecev staro dete, tū je bil izrejen v rodovini Basajevi, tū pričel je prvo svoje dušno pastirstvo kot mladi duhovnik, tū bil je oskrbnik in župnik malteške komende sv. Petra. Tū ustanovil je l. 1751. beneficij „Corporis Christi“ s svoto 3200 gld., sozidal lepo poslopje za stanovanje beneficijata in tako pridobil fari mesto tretjega duhovnika. Ni čuda torej, da se mu je kraj, v katerem je prebil toliko let, vtisnil globoko v srce, da se ga je ob smrti svoji v oporoki tako velikodušno spominjal. Umrl je v „Landpreisu“ dne 24. januarja 1784. Hiralnica, seveda v veliko manjši meri, bila je vzgrajena leta 1804. po njegovem naročilu in po vodstvu prvega njegovega beneficijata Josipa Tomeli-ja. S prva bilo je v njej samo osem hiračočih. Pod francosko vlado so se vsi prihodki Glavarjeve hiralnice porabili za ljubljansko civilno bolnišnico in reveži komendski dobivali so po 7 kr. na dan. Leta 1814. vpeljal pa se je zopet stari red, toda kasneje hoteli so jo združiti z občnim imetjem za deželne bolnike in še-le l. 1865. se je odločilo, da ostane Glavarjeva ustanova, kakor je bila doslej (prim.: J. Verhovec „Ljubljanski Zvon“ l. 1885. P. P. Glavar). L. 1866. jeli so še-le prav za prav ravnati po želji Glavarjevi — bolnišnico so razširili in privzeli večje število hiračočih. Glavnica se je v teku let zelo pomnožila, ker so se obresti k njej pripisovale. Red v hiralnici pa se je ohranil od tedaj do danes nepremenjen.

Leta 1885. znašala je čista imovina P. P. Glavarjeve ustanove 191.695 gld. 59 kr., koncem leta 1886. pa že 195.233 gld. 11 kr., pomnožila se je torej v enem letu za okroglih 3537 gld. 52 kr.

Hiralnično oskrbnništvo izročeno je beneficijatu, kateri ima tudi v dogovoru z župnikom komendskim pravico sprejemati uboge v hiralnico. Sicer je pa tudi tesno združena s hiralnico ustanova za zdravnik, koja je ustanovil Anton pl. Remiz, rojak komendski, bivši proti koncu minolega stoletja c. kr. dvorni advokat itd. Zdravnik ima prosto stanovanje v hiralnici in izročene so mu zdravstvene zadeve hiralničnih udov.

Ker se je zadnja leta glavnica zdatno pomnožila, zato je že lanske leto jel deželni odbor stvar pretresati: kako obresti glavnične porabiti, da bi bilo to na korist ubogim in po želji pokojnega ustanovnika. Deželni odbor oziral se je posebno na to, kako bi bilo mogoče Glavarjevo ustanovo porabiti tudi za sosednjih farâ reveže, kajti blagi ustanovnik izjavil se je v svoji oporoki, ako razmere dopuščajo, smejo se obresti porabiti tudi za uboge sosednjih farâ. Mislilo se je tudi na razširjenje sedanje hiralnice, kar bi se zgodilo s tem, da se vzgradi zdravniku na drugem mestu primerno stanovanje, a sedanji prostori zdravnikovega stanovanja porabijo se za hiračoe. Mislil pa je tudi de-

(Dalje v prilogi.)

žalni odbor, ako se že zida stanovanje za zdravnika, bilo naj bi nekoliko večje, kamor bi bilo možno sprejeti tudi nekatere bolnike in sicer domače brezplačno, a tuje za plačilo. Da je ta vest vsakega razveselila, ni mi treba dostavljati, kajti dobra stvar veseli gotovo vsakega, kdor dobro misli in čuti. Našel se je tudi jako primeren prostor prav vis-à-vis sedanje hiralnice, kjer bi se imela nova bolnišnica s stanovanjem zdravnikov graditi. Pričakovali smo natančnejših vesti; ni jih bilo. Mislili smo, kaj pomeni to molčanje? In sedaj iznenadilo nas je poročilo deželne odbora v XI. seji dne 11. oktobra t. l. o prošnji mestnega zbora kamniškega, naj bi se v Kamniku ustanovila iz P. P. Glavarjevega zaklada javna bolnišnica! Pač nismo mogli verovati, je to li resnica, ali je morda to vrstico povzročil tiskarski škratelj, ki nadleguje včasih stavca. Čudom, pravim, smo se čudili temu koraku mestnega zbora kamniškega, ki hoče kar nenadoma seči po stvari, do koje nima gotovo nobenih večjih pravic od drugih sosednih krajev komendskih. Pač reči moramo, da je vsakega resno mislečega Komendčana ta korak sosednih Kameničanov neprijetno dirnal, ker s tem bi se krivica zgodila Komendi, ako bi se na imenovano prošnjo jemal na mero-dajnih mestih ozir!

(Konec prih.)

Iz Polja, 12. oktobra. (Konec.) Mali otroci, katerih je bilo nad 400, ostali so na trati. Tam so dobili vsak klobaso, „štrukelj“ in vina.

Da se je tolikim otrokom v jako kratkem času vse to razdeliti moglo, zahvaliti se je v prvi vrsti gospej Christovi, soprogi tovarniškega vodje, njeni gosp. sestri, gospej Stadlerjevi, soprogi tovarniškega blagajnika, njenim gospicam hčeram, gospicam Kremžarjevim iz Ljubljane in drugim, ki so z ljubeznjivostjo stregle šolarjem.

Z vidnim veseljem gledali so vsi okolistoječi, kakor tudi gospod okrajni glavar, katerega je postrežljivost imenovanih gospej in gospic, kakor tudi njih ljubezen do mladine vidno ganila, kako sto in tisočkrat se zahvaljuje deca za prejete darove.

Občno pohvalo žela je pri tej priliki gostilničarica, vdova pokojnega gospoda Blaža Kuharja, bivšega nadučitelja pri D. M. v Polji, kateri je slavnostni odbor izročil pogoščenje otrok, ter je za jako nizko ceno, ne gledé na svoj dobiček, pripravila otrokom obilo okusne jedi in pijače.

Popoludan minul je prenašlo, posebno otrokom, ki so pri raznih igrar dobivali dobitke v blagu in v denarjih. Dan se je nagnil, morali so iti domov.

Drugi dan še le v šoli dobili so večji slavnostno knjižico „Naš cesar“, manjši pa, ki še brati ne znajo, spomenice (podobe presvetlega cesarja in cesarice).

Smokve in druge sladkarije — darilo gospoda J. Perdana, trgovca v Ljubljani — dobili so otroci še-le drugi dan.

Omeniti mi je še dobrotnikov, ki so gmotno pomogli, da se je slavnost tako dobro izvršila, in sicer z večimi doneski: Prečastita gospa L. Hoppe, prednica usmiljenih sester v Ljubljani, gospica Wenzowsky, c. kr. poštarica v Zalogu, gospodje: G. Šlibar, kapelan pri D. M. v Polji, J. Baumgartner, posestnik tovarne na Fužinah, Albert Zeschko in brata Zeschko iz Ljubljane, vodja Fran Povše, A. Jamar, vodja tovarne na Fužinah, dr. P. Preinitsch, zdravnik v blaznici na Studencu, slavno vodstvo vevške papirnice, slavno oskrbnitvo ljubljanske bolnišnice in drugi. Velikodušnim darovom imenovane gospode priložil je gospod župan Strah izdatno svoto prostovoljnih doneskov poljskih občanov.

Ne smem pri tej priliki zamolčati zasluge vevške papirnice za župnijo in šolo poljsko. Izvedel sem iz gotovega vira, da daruje vsako leto po petdeset goldinarjev za uboge farane in ravno toliko za uboge učence; o priliki praznovanja štiridesetletnega vladanja presvetlega cesarja pa ni le izročila slavnostnemu odboru velike svote, ampak tudi prepustila prostor za pogoščenje otrok ter napravila vse dekoracije pri cesarjevi podobi na Vevčah.

Sploh pripozna vsak, da ima največjo zaslugo za lep izid slavnosti blagajnik papirnice v Vevčah, obče spoštovani in priljubljeni gospod Jurij Stadler, ki se je neumorno trudil, nabiral denar pri prej imenovani gospodi, vodil dekoracije, sprejemal odlične prišlece ter bil sploh duša vsemu podjetju.

Njemu se je zahvaliti, da je moglo slavnostnemu odboru ostati še čez 31 goldinarjev, katere

je izročil krajnemu šolskemu svetu, ki jih ima obrniti v prid revnim učencem. Pri tej priliki pokazal je imenovani gospod v dejanji udanost do presvetlega vladarja in veliko ljubezen do učeče se mladine.

Deželna sadna razstava.

K predvčeršnjemu poročilu o otvorjenji sadne razstave v zvezi s pokušnjo kranjskih vin nam je dostaviti, da so bili prisotni tudi mnogi trgovci, obrtniki in razstavljalci iz vseh krajev dežele. Ob 11. uri se je pričela slavnost. G. cesarski svetnik Murnik nagovoril je kot načelnik razstavnega odbora gospoda deželne predsednika in zbrano gospodo tako-le: „Preblagorodni, prečastiti gospod deželni predsednik!

Prečastita gospoda!

Znameniti rodbinski dnevi praznujejo se od nekdaj v posamičnih rodovinah, praznujejo se od nekdaj znameniti dnevi vladarskih hiš. Našega cesarstva prebivalci držé se od nekdaj te lepe navade ter se hvaležno spominjajo svojega premilostljivega vladarja: kadar je rojstni dan Nj. velečastva, kadar je god našega modrega vladarja, ni ga kraja v celi širni Avstriji, da bi se ne praznoval slovesno.

Tem bolj opravičeno je praznovanje posebnih dogodkov in med te se šteje štiridesetletnica dobrih del polnega vladanja našega presvetlega cesarja Frana Josipa I. Deželni zastopi, mestne in deželne občine tekmujejo, kako bi na najprimernejši način praznovala ta veseli dogodek, in smelo trdimo, da je ni vasice v naši mili domovini, katera ne bi praznovala te štiridesetletnice. V kolo teh stopila je tudi c. kr. kmetijska družba v svojem zadnjem običnem zboru, ko je sklenila v proslavo štiridesetletnice Nj. velečastva, presvetlega cesarja Frana Josipa I. prirediti deželno sadno razstavo.“

(Nemški:) „Da se izvede ta sklep občnega zbora, priredil je glavni odbor c. kr. kmetijske družbe v teh prostorih deželno sadno razstavo v zvezi s pokušnjo kranjskih vin in razstavo šolskih vrtov. Ker se te razstave vdeležujejo razstavniki iz vseh krajev dežele, moremo gotovo trditi, da so zastopane vse vrste našega sadja in da se doseže tudi namen razstave, kateri biva v tem, da se povzdigne sadjarstvo in da se pospešuje domače vinogradarstvo ter da se razširi domača vinska kupčija.“

(Slovenski:) „Vendar, da se je razstava mogla tako lepo vrediti, zahvaliti se je v prvi vrsti napredujočemu pouku o sadjarstvu in vinarstvu. Za ta pouk pa se imamo najbolj zahvaliti našemu presvetlemu cesarju, kateri je največji dobrotnik našega kmetijstva, prvi in največji pospešitelj pouka v vseh strokah. Zategadelj sem preverjen, da izrečem le misli in želje prečastite gospode, ako rečem: Bog živi, Bog ohrani mnogo, mnogo let v blagor Avstrije našega presvetlega cesarja Frana Josipa I.! In v dokaz tega prosim prečastito gospodo zaklicati našemu preljubenzivemu vladarju trikratni: „Slava!“

Nato zaigra vojaška godba cesarsko himno, in ko jo odigra, ogovori še cesarski svetnik Ivan Murnik g. deželne predsednika z nastopnimi besedami:

Prečastiti, preblagorodni gospod deželni predsednik!

„V imenu glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe na Kranjskem prosim Vas najljubnejše, da izvolite otvoriti deželno sadno razstavo.“

Deželni predsednik baron Winkler je potem otvoril razstavo z naslednjimi besedami:

Slavna skupščina!

(Nemški:) „Vsled prijaznega povabila od gospoda načelnika razstavnega odbora, naj otvorim od c. kr. kmetijske družbe kranjske prirejeno sadno razstavo, čast mi je ustreči vabilu. Slavna c. kr. kmetijska družba trudila se je vedno v svojem stoletnem obstanku, da bi pospeševala agrarne koristi dežele ter je tudi porabila vsako priliko, da pokaže v dejanji rodoljubne svoje čute in udanost Najvišji cesarski hiši. In tako tudi ni dvojbe, ko povodom štiridesetletnice slavne vlade našega premilostivega cesarja vsa dežela najslovesneje izraža lojalno svoje mišljenje, da bodo te izjave naše vesel odmev tudi pri kranjski kmetijski družbi.“

Čestitam kmetijski družbi na njeni patriotični slavnosti in ji v imenu vlade izrečem presrečno zahvalo.“

(Slovenski:) „Ne dvomim, da sadna razstava, katero kmetijska družba priredi pri tako lepi priliki, pomeni nov napredek kranjske dežele na polji sadjereje, in da bo blagodejno vplivala na daljši razvoj te kmetijske stroke, ki je gotovo bogat vir blagostanja prebivalstva. Želeč tudi v prihodnje kmetijski družbi uspešno delovanje in v nadi, da se bo vresničila moja želja, izjavim, da je razstava otvorjena.“

Po izvršenem oficijelnem delu ogledalo si je občinstvo bogato razstavo. O razstavljenih predmetih in posameznih razstavljalcih poročali bomo še obširneje; danes le ob kratkem. Na desno in levo pred dvorano razstavljen so vina za pokušnjo, in sicer so zastopani: krški okraj (mokriška graščina gospa Hočevar, V. Pfeifer), vipavska dolina (Kavčič, Vrtovec, Hladnik, Lavrenčič, Prhavec), dolenski kraji (Boštanj, Raka, Metlika), novomeški okraj (Langer, Zorko, Bojanec, Grm), graščina Krupa (Apfaltrern).

V plesni dvorani razstavili so jako ukusno razvrščeno sadje mej drugimi: Viktor Rohrmann, Janko Kersnik, baron Apfaltrern, J. Mallner z Bleda, dr. Eisl iz Ljubljane, tvrdka Tschinkel (osladkorjeno sadje), Kirbisch (ukuhano sadje), razne kmetijske podružnice, šola na Grmu in drugi. Na galeriji in v stranskih prostorih razstavili so prekrasno sadje mnogi pomologi iz Dolenjske, Notranjske in Gorenjske, kot grofica Barbo, župnik Jaklič iz Št. Vida pri Zatičini, Gabrijel Jelovšek z Vrhnike, Fran Kotnik z Vrda itd. V oddelku „Šolsko vrtnarstvo“ odlikujeta se posebno gg. nadučitelja Ribnikar iz Logateca iz Žirovnice iz Gorij.

Iz dvorane pelje dvoje stopnic na vrt, kjer so gospodje Druškovič, Detter in Terček razstavili kmetijske in vrtnarske stroje. Ob straneh je kmetijska družba razstavila razna drevesca. S tem smo le ob kratkem obrisali površno podobo razstave, da ná-ujo opozorimo prijatelje sadjarstvu po deželi. Natančnejše poročilo objavimo v prihodnjih številkah.

Razstava je bila predvčeršnjim popoldne, posebno pa zvečer od 7. do 11. ure mnogobrojno obiskana. Vstopnic se je predvčeršnjim razprodalo nad 1500. Velika gneča je bila pred dvorano, kjer je vinska pokušnja. Vina so izvrstna, dokaz temu, da so predvčeršnjim razprodali okoli 10.000 znamk po 5 kr., s katerimi se plačujejo kozarci vina po 5, 10 in 15 kr. Prostorji so bili krasno razsvetljeni z „bliskovnimi svetilkami“, katere je g. Kolman preskrbel od tvrdke Ditmar. Vojaška godba igrala je od 7. do 11. ure, red je bil ves čas uzoren.

Dnevne novice.

(Konfiskacija.) Včerajšnja številka našega lista je bila zaplenjena zaradi dopisa iz Trsta.

(Deželni zbor) imel je včeraj ob 11. uri petnajsto in danes ob 9. uri dopoldne šestnajsto sejo. Zaradi pomanjkanja prostora objavimo poročili v prihodnjih listih.

(Deželnemu glavarju na čast) priredili so deželni poslanci obed danes ob 3. uri popoldne v hôtelu „pri Slonu“.

(Deželna sadna razstava) trajala bode do četrtega dne 25. t. m. Razstava je vredna, da si jo ogledajo prijatelji sadjarstvu in vinoreji. Kranjska dežela je na razstavi pokazala, koliko je v tem oziru napredovala v zadnjih letih. Včeraj se je razprodalo 1322 vstopnic, prostori bili so natlačeno polni, posebno zvečer. Za vinsko pokušnjo prodali so včeraj okoli 11.000 listkov po 5 kr. Posebno izvrstna so vina vipavska, kmetijske šole na Grmu, Pfeiferjevo namizno vino in Apfaltrernovo s hrupske graščine na Dolenjskem. Vinska komisija (gg. vodja Dolencec, Kavčič iz Št. Vida pri Vipavi, ravnatelj Povše in Ferlinc iz Ljubljane) pričela je včeraj svoje delo.

(Slovensko gledališče.) Jutri ob 4. uri popoldne predstavljala se bode v dvorani ljubljanske čitalnice na čast obiskovalcem deželne sadne razstave burka s petjem v treh dejanjih „Nezgoda starega samca“. Pristp k predstavam je vsakemu dovoljen.

(Na kirurški oddelku deželne bolnišnice) v Ljubljani oddaje se služba sekundarija z letno

plačo 600 gld. in prostim stanovanjem. Prosilec morajo dokazati, da so promovirani doktorji, in znanje slovenskega jezika. Prošnje naj se pošljejo vodstvu deželnih dobrodelnih zavodov v Ljubljani do konca meseca oktobra 1888.

(Z Dunaja) se poroča, da je predvčerajšnjim popoldne ob 2. uri presvetli cesar obiskal srbskega kralja Milana v hotelu „Imperial“, četrte ure pozneje se je Milan poslovil pri cesarju. Zvečer se je kralj s kraljevičem Aleksandrom vrnil v Beograd.

(Ogenj.) Iz Cola nad Vipavo se nam poroča Dne 15. t. m. vzbudil je žalosten glas zvona ljudi iz sladkega spanja. Gorela je hiša št. 22., imenom „opalterjeva“, sedaj lastnina Andreja Rovana, v kateri je c. kr. poštni urad. Burja brila je silno, vendar so vrli gasilci rešili hleve, katere je le tenak zid ločil od pogorele hiše. Ko bi se bili hlevi vneli, zgorelo bi gotovo 8 bližnjih hiš. Hvala torej vsem, ki so ogenj zadušili, posebno ženskam, ki so tako hitro donasale vodo, da je kakor potok tekla na pogorišče. Hvala tudi vipavski požarni brambi, ki je bila že na nogah, pa je v istem trenutku dobila poročilo, da je ogenj zaduščen. V velikem strahu in nevarnosti je poštarica gospa Marija Moser, ki je stanovala v pogoreli hiši, rešila poštno blaginico, zapisnike itd., a vsled tega ji je zgorela vsa hišna oprava in obleka. Pogorelec je bil za malo svoto zavarovan pri banki „Slaviji“. Vzrok ognja ni znan.

(Kanonično vmeščen) je bil dne 17. t. m. zagorski vikar čast. gosp. Damijan Pavlič na faro Kostanjevico.

(C. kr. šolski svet v Celji) je tistim občinam, ki so prosile za slovenske šole, vrnil prošnje z naročilom, da „kar najprej“ še enkrat sklepajo o prošnjah. Upamo, da bodo močje v občinskih zastopih odločno in jasno odgovorili okrajnemu šolskemu svetu.

(Otroška bolezen.) V občinah Laški Trg, sv. Krištof in Marija Gradec je v osmih dneh zbolelo 80 otrok za ošpicami. Prikazala se je tudi davica. Zaprli so vse ljudske šole.

(Konjski tatje.) V noči od petka na soboto ukradli so neznan tatje J. Golobu, posestniku v Ojsni Vasi na Štajerskem, dva konja, sosedu J. Urhu pa „koleselj“ ter se odpeljali proti Hrvaškemu.

(Celje) imelo bode po proračunu za leto 1889 troškov 59.403 gld. 65 kr., dohodkov pa 38.884 gld. 96 kr., primanjkljaj bo iznašal 20.518 gld. 60 kr., ki ga bodo pokrili z naklado na dac od mesa, vina, piva in žganja.

(Na mariborsko c. kr. vadniško šolo) pride kot začasni učitelj g. F. Leske, nadučitelj v Rušah. Učiteljski krogi ne sodijo ugodno o tem imenovanju.

(Pri občinskih volitvah) v Žminju zmagala je hrvatska stranka v tretjem razredu z 108 glasovi proti 42, v drugem razredu s 64 proti 12 glasovom.

(Stritarjevih zbranih spisov) izšel je 58. snopič.

(Cesarska pesen.) Založnik F. Tempsky na Dunaji in v Pragi izdal je ilustrovano avstrijsko himno v spomin cesarjeve štiridesetletnice na desetih lepih podobah, ki predstavljajo molitev za cesarja, spoštovanje pravice, zaupanje v armado, umetnost itd. v slovenskem, nemškem, italijanskem, češkem, poljskem, rusinskem, srbskem, hrvatskem in rumunskem jeziku. Cena 80 kr.

(Duhovniške premembe v lavantinski škofiji.) Čast. g. Al. Bratuša pride iz Reichenburga za nadarbenika na Ptuj, v Reichenberg kot 1. kapelan č. g. Karol Tribnik iz Teharij, v Teharje č. g. M. Tomažič iz Pilštajna, v Cirkovice č. g. Fr. Geč iz Ormoža, v Ormož čast. g. F. Munda iz Središča.

Telegrami.

Mengeš, 18. oktobra.*) Županstva fare komendske protestujejo proti ustanovitvi bolnišnice iz Glavarjevega zaklada v Kamniku.

Peterburg, 19. oktobra. Generalni poveljnik karkovskega vojaškega okraja, Radecky, je imenovan vrhovnim generalom kijevskega vojaškega okraja.

Rim, 19. oktobra. Cesar Viljem je popoldne po prisrčnem poslovljenju zapustil Kvirinal ter se odpeljal na kolodvor, kjer sta se vladarja štirikrat objela, poljubila ter si zaklicala „na svidenje!“

Rim, 19. oktobra.*) Cesar, kraljeva družina in spremstvo so prišli ob 3/4 10. uro v dvorno ložo na forumu; narod jih je navdušeno sprejel mej sviranjem pruske himne. Potem se je pričel koncert šestih združenih godeb. Na to se je predavala slavnostna kantata, zložena na čast cesarju; zatem bengalična razsvetljava foruma, ki je nudila čaroben razgled. Dvor je odšel ob 3/4 11. uro.

Bruselj, 18. oktobra.*) Ukaz državne vlade poostruje naredbe gledé razširjanja francoskih listov v Alzaciji-Loreni.

*) Iz konfiskovanega lista.

Na stotisoče ljudi ni v prijetnem položaju, da bi tak pri vsaki manjši ali večji slabosti tako skrbno in temeljno lečili svoje telo, kakor more to vedno storiti bogatin. Ti stotisoči so primorani, da si po možnosti pomagajo z izkušeni domačimi zdravili. Tu pa je seveda največje važnosti, da naleti človek na tekočine in praške, s kojima se konečno denar vkrade iz žepa. Tudi pri motenem prebavljanju je veliko ležee na tem, katero zdravilo se izvoli, in najodličnejši zdravnik se pripoznani, da so so lekarnarja Rih. Brandta švicarske kroglice izvrstno obnesle s svojo zdravilno močjo. Zahtevajo naj se pa vedno s posebno pazljivostjo na krstno ime lekarnarja Riharda Brandta švicarske kroglice, ker se prodajajo mamljivo slične kroglice pod enakim imenom. Tudi se ne sme prezreti, da ima pristna škatljica kot etiketo bel križec v rdečem polju in zaznamovanje lekarnarja Rih. Brandta švicarske kroglice. Vse drugačne škatljice naj se zavržejo.

Potlano. *)

Podpisana odbornika glavne občine vrhniške ogledovala sva dne 4., 5., 6., 7. in 8. oktobra t. l. senožeti „črne mlake“ in „zornice“, kateri je dal močvirski odbor v Ljubljani trebiti. Ker se je v tej zadevi ravno omenjeni odbor resnično in jako trudil, delo se v popolno korist dotičnih občin in posestnikov izvršilo, pripada v prvi vrsti javna zahvala močvirskemu odboru, osebno pa gg. Trtniku, predsedniku, in Tomiču, katera sta si za odtok vode pri hudih nalivih ravno zadnjih dni pridobila mnogo zaslug, ter sta v javno korist veliko in umestno storila.

Opomniti še moramo ter tudi v imenu dotičnih prosimo, glavni močvirski odbor naj bi tudi za vevlažni „bevški graben“ potrebno ukrenil, da bi se tudi ta strelil, kar je jako potrebno.

Vrhnika, dne 18. oktobra 1888.

Jakob Kovač,

Jože Keržman,

svetovalec.

odbornik.

*) Za stvari pod tem naslovom vredništvo ne prevzame odgovornosti.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanja		Vlaga	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v tem	toplomera po Celziju			
19.	7. u. jut.	739.5	3.4	sl. svzh.	oblačno	0.00
	2. u. pop.	739.4	6.6	"	"	
	9. u. zveč.	741.4	0.6	"	jasno	

Srednja temperatura 3.5° C., za 7.3° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

20. oktobra.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 20 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ „ 16% „	82 „ 70 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	110 „ — „
Papirna renta, davka prosta	97 „ 85 „
Akoije avstr.-ogerske banke	872 „ — „
Kreditne akoije	313 „ 75 „
London	121 „ 70 „
Francoski napoleond.	9 „ 65 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 77 „
Nemške marke	59 „ 52 „

Dr. IVAN TAVČAR, advokat v Ljubljani, nazonanja pretnužno vest, da je predragi mu strije, visokochastiti gospod

Ignacij Tavčar,

župnik v pokoji,

prejemši svete zakramente za umirajoče po dolgotrajni mučni bolezni v 62. letu dōbe svoje danes ob dveh popoldnē izdihnil blago svojo dušo.

Pogreb bode v soboto dnē 20. oktobra t. l. ob polu 5. uri z Brega hiš. št. 8 na pokopališče pri sv. Krištofu.

Svete zadušne maše se bodo stregle dnē 25. oktobra ob 8. uri v stolni cerkvi sv. Nikolaja.

V LJUBLJANI, dnē 18. oktobra 1888.

Vsem, od katerih se pri odhodu iz MORAVČ nisem mogel osobno posloviti, klīčem tem potom prisrčni: Z BOGOM! Onim pa, ki so me počastili sē sprem-ljevanjem do DOBA, izrekam najtoplejšo zahvalo.

Na TRATI, dne 19. oktobra 1888.

(1) F. PETROVČIČ.

Vinko Čamernik,

kamnosek v Ljubljani, Parne ulice šte. 9,
(začasna podružnica poleg mesarskega mosta)

priporoča p. t. občinstvu svoje vsakovrstne lično izdelane

nagrobne spomenike

od različnih marmorjev po jako nizki ceni. Prečastito duhovščino prosi za naročila vsega v njegovo stroko spadajočega cerkvenega dela in vse stavbinske podjetnike za raznotera stavbinska dela.

Obljubuje, čē. naročnikom po najnižjih cenah in s trpežnim blagom postreči.

V Ljubljani 9. oktobra 1888.

Vinko Čamernik,
kamnosek.

Gospodom šolskim predstojnikom in učiteljem priporoča

Andr. Druškovič-a

trgovina z železnino in orodjem
mestni trg 10.,

vsa vrtnarska orodja, kakor tudi orodja za sadjerejo in obdelovanje sadnih dreves, in sicer: drevesno sterguljo, škarje za gosenice, ročno lopatico, drevesno žago, sadni trgač, drevesne škarje, cepilnik, cepilnik za mladiče, cepilni nož, vrtnarski nož in drevesno ščetko; orodja so vsa na lepo popleskani leseni plošči vrejena, po prav nizki ceni. (33)

Ustanovljena leta 1847.

Tovarna za pohištvo

J. J. NAGLAS-A

Ljubljana,
Turjaški trg št. 7,

priporoča se za napravo vseh v to stroko spadajočih predmetov, posebno pa

cerkvene, hišne in gostilničarske oprave

po najnižjih cenah. (85)

Čimniki gratis in franko.

Usojam si p. n. občinstvu naznaniti, da sem prevzel ter z današnjim dnem odprl

Kovačijo

na Marije Terezije cesti šte. 6,
v Tönniesovi hiši,

katero je do sedaj oskrboval gosp. Ignacij Praprotnik.

Priporočam se slavnemu občinstvu za obilna naročila vseh v kovaški obrt spadajočih del, kot: podkovanja konj, okovanja voz itd., ter obetam, da bodem delal vsikdar po naročilu ter vsakemu hitro, vestno, pošteno in po nizki ceni postregel.

Dobiti bodo v moji zalogi s časom tudi popolne izdelani vozovi.

Ljubljana, dne 18. oktobra 1888.

Franč Šiška,
kovaški mojster.

Spominjajte se ljubljanske dijaške in ljudske kuhinje pri igri in stavah, pri slovesnostih, oporokah in nepričakovanih dobilih.

Janez Dogan,

mizarski mojster v Ljubljani
na Dunajski cesti št. 15, (Medijatova hiša)

priporoča svojo dobro vrejeno zalogo raznovrstne

hišne oprave,

politovane in likane: altarne podstavke po 5 gld.
50 kr., divane, garniture, modroce na peresih po
10 gld., žimnate modroce po 20 gld., vozičke za
otroke, okvire za svete in posvetne podobe
po mogoče nizke ceni.

Tudi prevzema vsa mizarska in stavbena dela.
Cenilnik s podobami zastoni in franko.

OTOMANE,

!!gld. 38 a.v.!!

(glej podobo), naj
bolj praktično,
elegančno, moder-
no in priljubljeno
tapecirano pohiš-
teno orodje, pre-
oblečeno z moder-
nim in močnim
blagom in popol-

no pozamenterijo, to je s čopi in dolgimi franžami iz
blaga, izdeluje po — 38 gold. a. v. — zajamčeno dobro in
solidno narejene

Anton Obreza,

tapecirar in dekoratér

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4,

Uzorec blaga resnim kupcem franko na razpolago. Vsa
v moje stroko spadajoča dela v mestu in na deželi izvršujem
najceneje. — Modroce na peresih (Federmatratzen) 10 gl.
in višje. — Preč. duhovščini priporočam kot specialiteto: altarne
preproge.

Ceniki s podobami zastoni in franko na za-
htevanje.

Št. 17119.

Razglas.

V smislu §. 37. občinskega reda za deželno
stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da
so proračuni o dohodkih in potroških:

1. mestne blagajnice ljubljanske,
2. mestnega ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske bolnišnice in
4. ustanovnega zaklada

za 1889. leto že sestavljeni in bodo od
16. do 30. tega meseca raz-
grnjeni v magistratnem ekspeditu občanom
na vpogled, da vsak lahko svoje opazke v
njih navede.

Mestni magistrat v Ljubljani,
dne 15. oktobra 1888.

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napisov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.

Ljubljana,

za Františkansko cerkev v g. J. Vilharja hiši št. 4.

priporočata prečast. duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano resno in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve
v ploščevinastih puščah (Blechbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfinije naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah.

Cenike na zahtevanje.

Varujte svoje konje mokrote in mraza!

Glavna zaloga prve in največje tovarne

konjskih plaht

razpošilja svoje jako solidno in trajno izdelane težke,
masivne plahte po nastopnih čudovito nizkih cenah:

Konjske plahte najboljše vrste,

190 cm. dolge, 130 cm. široke, s sivo podlago in
živimi bordurami, goste in gorko, komad samó

1 gld. 40 kr.

Iste, 2 m. dolge, 1 1/2 m. široke, komad samó gl. 1.80.

Elegantne, žvepleno-rumene fija-
karske plahte

s štirikratnimi širokimi, črno-rudečimi ali modro-rude-
čimi bordurami, blizo 2 metra dolge in 1 1/2 metra
široke, komad samó

2 gld. 50 kr.

Krasne, zlato-rumene double-
plahte za gospodo,

ki se morejo porabiti tudi kot jako lične preproge, komad

3 gld. 50 kr.

Na stotine priznanih pisem.

„Vaši uzorec so došli ter Vas prosimo sedaj, da
nam pošljete 24 komadov po gl. 1.50, 12 komadov
a gl. 2.50 in 17 komadov po gl. 3.50. Oskrbništvo
vorderberškega rudnika.“

Razpošilja se v vse kraje po pošti, železnici ali
ladijah proti poštnemu povzetju ali poprej poslani
gotovini. Naslov: (1)

Tovarniška zaloga konjskih plaht

A. GANS, Dunaj, III., Seidelgasse 4.

Za čas stavbe

priporoča

Andrej Druškovića-

trgovina z železnino, Mestni trg 10,

v velikem izboru in prav po nizki ceni okova za okna
in vrata, storje za štokodiranje, drat in cveke, samo-
kolnice, vezi za zidovje, traverze in stare železniške šine
za oboke, priznana najboljši kamniški Portland- in Ro-
man-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak,
kakor tudi lepo in močno narejena štedilna ognjišča in
njih posamezna dela.

Pri stavbah,

kjer ni blizo vode neobhodno potrebne vodnjake za zabijati v zemljo,
s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem
mestu dobivati vodo; ravno tako tudi se dobivajo vsi deli za izkopane
vodnjake, železne cevi in železolitni gornji stojali, kakor tudi za lesene
cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(34)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene
brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmitrom sveži dovski mavec (Lengsfelder Gyss) za
gnojenje polja.

Lekarna Trnkóczy,

zraven rotovža v Ljubljani

na velikem Mestnem trgu,

priporočata tukaj popisana najboljša in sveža
zdravila. Ni ga dneva, da bi ne prejeli pismenih
zahval o naših izbornih skušenih domačih zdra-
vilih. Lekarna Trnkóczyjevih firm so: Na Du-
naji dve (in kemična tovarna), v Gradci (na
Štajarskem) ena, pa ena v Ljubljani. P. n. ob-
činstvo se prosi, ako mu je na tem ležeče, da
spodaj navedena zdravila s prvo pošto dobi,
da naslov tako-le napravi: Lekarna Trnkóczy
poleg rotovža v Ljubljani.

Marijacejske kapljice za želodec,

katerim se ima na tisoče ljudi
zahvaliti za zdravje, imajo iz-
vrsten uspeh pri vseh boleznih
v želodcu in so neprekosljivo
sredstvo zoper: manjkanje
slasti pri jedi, slab želodec,
urak, vetrove, koliko, zlate-
nice, bljuvanje, glavobol,
krč v želodcu, bitje srca,
zabasanje, gliste, bolezní na
vrani, na jetrih in zoper
zlato žilo. 1 steklenica velja
20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov
samo 8 gl.

Svarilo! Opozar-
jamo, da se tiste istinite ma-
rijacejske kapljice dobivajo
samo v lekarni Trnkóczy-ja
zraven rotovža na velikem
Mestnem trgu v Ljubljani.

Cvet zoper trganje (Gicht),

je odlično najboljše zdravilo zoper
protin ter reumatizem, trganje po
udih, bolečine v križi ter žicah, ote-
klino, otrpale ude in kite itd., malo
časa če se rabi, pa mine popolnem
trganje, kar dokazuje obilno zahval.
Zahteva naj se samo „cvet zoper
trganje po dr. Malicu“ z zraven sto-
ječim znamenjem. 1 stekl. 50 kr. tucat
4 gl. 50 kr.

Če ni na steklenici zraven stoječega znamenja,
ni pravi cvet in ga precej nazaj vrnite.

Planinski zeliščni sirop kranjski,

za odrasle in otroke, je najboljši zoper kašelj, hri-
pavost, vrtoglav, jetiko, prsne in pljučne bolečine: 1 stekl.
56 kr., 1 tucat 5 gld. Samo ta sirop za 56 kr. je pravi.

Kričistilne kroglice

ne sme bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so
že tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanju človeškega
telesa; glavobolu, otrpnenih udih, skazenem želodcu,
jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah a 21 kr.; jeden
zavoj s 6 škatljami 1 gld. 5 kr. Razpošiljava se s pošto
najmanj jeden zavoj.

Zdravila za živino.

Štupa za živino.

Ta prav dobra štupa pomaga najbolje pri vseh
boleznih krav, konj in prašičev.

Konje varuje ta štupa
trganja po črevih,
bezgavk, vseh na-
lezljivih kužnih bo-
leznih, kašlja, pljuč-
nih in vratnih bo-
leznih ter odpravlja
vse gliste, tudi vzdr-
žuje konje debele,
okrogle in iskrene. Krave dobé mnogo dobrega mleka.
Zametek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr.,
5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za
konje, pomaga pri
pretéggu žil, ote-
kanji kolen, kopit-
nih boleznih, otrp-
nenji v boku, v križi
itd., otekanji nog,
mehurjih na nogah,
izvinjenji, tišcanji
od sedla in oprave,
pri sušitelid. s kratka
pri vseh vnanjih bo-
leznih in hlabah. Steklenica z rabilnim navodom vred
stare le 1 gl., 5 stekl. z rabil. navodom vred samo 4 gl.

Vsa ta našeta zdravila se samo prava dobijo
v lekarni Trnkóczy-ja v Ljubljani

zraven rotovža

(2)

in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

Posebna v deželi razširjena bolezen je slabo prebavljanje.

Sedanja kuhinja in sedanji način našega življenja sta vzrok tej nadlogi, ki nas napade nenadoma. Nekatere ljudi mučijo bolečine v prsih, na straneh, včasih tudi v hrbtu; čutijo se medle in zaspane, imajo slab okus v ustih, posebno zjutraj; nabira se jim po zobeh nekaj lepljiv sluz; tek jim je slab, v želodcu leži jim kakor velika teža in včasih čutijo v želodčni votlini nedoločeno oslabiljenje, kojega tudi ne odstrani zavživanje jedil. Oči se jim vderó, roke in noge postanejo jim mrzle in vlažne; nekaj časa potem dobijo kašelj, začetkoma suh, v nekaterih mesecih pa v zvezi s zelenkastim i mečkom; dotičnik je vedno truden in spanje mu skoraj ne daje počitka; potem postane nervozen, občutljiv in slabe volje ter ga napadejo slabe slutnje; ako hitro vstane, zvrtil se mu ter se mu zdi, da se mu suče cela glava; črevesa se mu zamaše, koža njegova je včasih suha in vroča, kri postane gosta in zastaja, belina v očeh orumeni; voda gré pomaloma od bolnika, je temne barve, in ako stoji dlje časa, ostane na dnu goščava; dostikrat se mu riga in pri tem dobi v usta sladek ali pa kisel okus, in mnogokrat mu sree pri tem močno vtriplje; vid njegov oslabi, črno se mu dela pred očmi in navdaja ga čut onemoglosti in velike slabosti. Vsa ta znamenja se menjavajo, in splošno se računa, da nadleguje ta bolezen skoraj tretjino prebivalstva te dežele v eni ali drugi obliki. Vsled „Shäker-ekstrakta“ pa zavró jedi v želodcu takó, da dobi bolno telo hrane in da se zopet povrne prejšnje zdravje. Učinek tega zdravila je v resnici čudovit. Milijoni in milijoni steklenic so že rozprodani in izvanredno je število spričeval, ki dokazujejo zdravilno moč tega leka. Stotine bolezni raznih imen izvirajo iz neprebavljivosti; toda če je to slednje zlo odstranjeno, zgubé se tudi vsa druga, ker ta so v istini le znamenja pravečate bolezni. Zdravilo je „Shäker-ekstrakt“. Spričevala tisočeri, ki pohvalno govoré o njegovih zdravilnih lastnostih, dokazujejo to v izobilji. Ta izvrstni lek se dobi v vsaki lekarni.

Osebe, ki trpé vsled zaprtja, potrebujejo „Seigelove čistilne kroglice“ v zvezi s Shäker-ekstraktom „Seigelove čistilne kroglice“ ozdravijo zaprtje, zabranijo mrzelico in prehlajenja, oproščajo bolečine v glavi in zaduše rumenico. Kdor jih je enkrat poskusil, opustil jih ne bo nikdar več. Vplivajo polagoma in ne proizročujejo nikakoršnih bolečin. — Cene: 1 steklenica „Shäker-ekstrakta“ gl. l'25, 1 škatljica „Seigelovih čistilnih kroglic“ 50 kr.

Svari se pred ponarejanji, ki so brez vse vrednosti ter še celo škodljivo vplivajo.

Lastnik „Shäker-ekstrakta“ in „Seigelovih kroglic“ **A. J. White,** Limited London 35 Faringdan Road E. C. (18)

V zalogi ima in razpošilja „Seigelove kroglice“ Ivan Nep. Harna, lekarna „zum gold Löwen“ v Kremžiru na Moravskem. Dalje v lekarnah: Koroško, Kranjsko, Primorsko: Ljubljana, Ub. pl. Trnkóczy, G. Piccoli; Celovec, Peter Birnbacher, Alf. Egger in W. Thurnwald; Breze, St. Mohor, Prevalje, Gostentschnig; Trbiž, Beljak, dr. Kumpf, Frid. Scholz; Velikovec, Volšperg, Ajdovščina, Idrija, Kamnik, Pulj, J. Cabuchio; Reka, G. Prodani; Gorica, J. Cristofolletti, Pontoni, A. Gironzoli; Trst, Suttina A., al Camelo, Praxmarer A. al due Mori, J. Serravallo, al Redentore G. Zanetti, alla Sesta d'oro; Novigrad, Nik Bar. Gionović; Spljet, Aljinović, Foeigl; Zader, Androvič; Susak pri Reki, Mali Lošinj, O. Viciani, in v večini ostalih lekarn v cesarstvu.

Katoliška Tiskarna
pripočta raznovrstne
vizitnice
po nizki ceni.

ILUSTROVAN NARODNI KOLEDAR

za leto 1889.

Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar.

Dobiti je v „Narodni tiskarni“, v bukvarni J. Glontini-ja in pri J. Gerber-ji. Cena 40 kr., po pošti 45 kr.

Vsebina: Popoln kalendarij, koledar, kateremu so pridejana tudi slovanska imena, in cerkveni koledar. Nadalje: Genealogija cesarske hiše. Sedanji vladarji evropski. Splošnje določbe e. kr. pošte. Brzjavni cenik. Lestvica za pristojbine kolkov. Sejmi na Kranjskem. — Zabavni del: Štiridesetletnica vladanja cesarja Franca Josipa I. Naši zasluzni možje. Božja pota Slovencev. Na sveti večer. Smešnice. — Naznanila. (2)

Najboljši in najpripravnejši način hranjevanja je gotovo

zavarovanje življenja.

Zavarovanje življenja koristno je vsakemu, neobhodno potrebno pa onim, ki imajo skrbeti za rodbino. Naše življenje odvisno je od tolikih slučajnosti, da ne smemo nikdar puščati iz oči bodočnosti onih, ki so nam dragi in za katere skrbeti smo obvezani. Najboljši pripomoček za to je zavarovanje življenja, katero je urejeno tako, da daje priliko vsakemu udeleževati se njenih dobrot.

Za neznamen denar more se zavarovati kapital, ki se izplača po smrti preostale rodbini, ali dota, ki se izplača otroku, ke dar doživi, 18., 20. ali 24. leto. Poslednje zavarovanje važno je zato, ker se zavarovana dota izplača tudi tedaj, ko bi oni, ki jo je zavaroval, umrl takoj; potem, ko je uplačal prvi obrok, in ker se vsa uplačana premija vrne, ko bi zavarovani otrok umrl pred dogovorjeno starostjo.

More se pa tudi zavarovati kapital, ki se izplača zavarovaneu samemu o dogovorjeni starosti (n. pr. v 40., 50. ali 60. letu), ali pa njegovim dedičem, ko bi utegnil umreti prej.

Vse te načine zavarovanja upeljane ima **vzajemna zavarovalna banka „SLAVIJA“ v Pragi**, katere prednost je še to, da je pri njej vsak člen brez kacega posebnega priplačila deležen vsega čistega dobička, ki je leta 1887 iznašal 10%, v prejšnjih letih pa tudi že po 20%, 25% celo 48%.

Konci leta 1886. bilo je pri banki „SLAVIJA“ za življenje zavarovanih 40.497 oseb za 22.835.193 goldinarjev. Vsa pojasnila daje brezplačno (57)

glavni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani,
v lastnej hiši (Gosposke ulice 12.)

Žrebanje prihodnji teden!

Srečke obrtne razstave, prirejene v proslavo cesarske svečanosti, samó 50 kr.

Glavni dobiček **25.000** goldinarjev. (14)

Srečke dobivajo se v Ljubljani pri **J. C. MAYERJ-U.**

Vinotoč.

Na cesarja Josipa trgu št. 2

poleg mestnih ut

se toči pravi

rifosko (2)

iz **Riomanjev** liter po . . . 48 kr.
beržanka „ „ . . . 44 „

Točijo se tudi **stara vina** iz **Jaske**:

rudeče 1885. l. liter po . . . 44 kr.
rumeno „ „ . . . 40 „
muskatelec „ „ . . . 36 „
rumeno „ „ . . . 32 „
rudeče „ „ . . . 28 „

Matija Gerber,

(J. C. Gerber)

Ljubljana,

priporoča svojo bogato in raznovrstno zalogo

slovenskih molitvenih knjig,

različno vezanih, in po jako nizkih cenah na primer v papirju, v pol usnji pozlačene, popolnoma v usnji z zlato obrezo, v rujavem usnji okovane, dalje vezane v slonovi kosti, v ponarejenem kristalu, v žametu in plišu, z pozlačenimi vogli in s podobo v sredi. Izdeluje pa jih tudi, kakorkoli zahtevajo častiti naročniki.

Kdor vzame večje število knjižic, dovolim mu primerno znižanje cene (rabat).

Častite naročnike prosim, naj se kar naravnost na-mé obračajo.

Cenilnik pošljem na zahtevanje brezplačno in franko. Vse knjige moje založbe dobivajo se tudi po vseh knjigarnah.

Dalje opozarjam svoje p. n. naročnike in kupovalce, da se že nekoliko časa prodajajo in širijo med ljudstvom slovenski molitveniki, ki niso na Kranjskem prišli na svetlo, katerih ni spisal kak gospod duhovnik in ki tudi nimajo knezoškofijskega potrjenja. Na teh knjigah se dalje nahajajo tudi taki napisi, kakor jih imajo knjige, ki so v moji zalogi in še celo trije različni napisi, med tem, ko je vsebina pri vseh knjigah enaka. (10)

Gospodu **G. PICCOLI-JU**, lekarju „pri Angelu“ v Ljubljani.

Sprejmite izraz moje najiskrenejše zahvale za Vašo **esenco**, katera me je rešila bolezni, koja me je spravila skoraj na kraj groba. Strašne bolečine sem trpel v želodcu brez vsakega upa na olajšitev. Vedno hujšej bolezni pridruži se še zlatenica. Ali jaz in mnogo mojih tovarišev dobilo je zopet popolno zdravje, in to le po Vašej nedosegljivej „Piccolijevej Esenci“, za kojoj smo Vam do smrti hvaležni. (8)

Josip Tomažič,
c. kr. orožniški vodnik v Pulji.